

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 224/2016-40

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 17. marca 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcu Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti Ringier Axel Springer Slovakia, a. s., Prievozská 14, Bratislava, zastúpenej Advokátskou kanceláriou BĀNOS s. r. o., Mierové námestie 2, Galanta, v mene ktorej koná advokát Mgr. Róbert Bános, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 26 ods. 1 a 2 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 10 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 4 Co 567/2014 z 8. apríla 2015 v časti týkajúcej sa povinnosti odporkyne ospravedlniť sa navrhovateľovi a zaslať navrhovateľovi ospravedlnenie ako doporučenú zásielku, a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosť obchodnej spoločnosti Ringier Axel Springer Slovakia, a. s., **p r i j í m a** na ďalšie konanie.

2. **O d k l a d á** vykonateľnosť rozsudku Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 4 Co 567/2014 z 8. apríla 2015 v časti týkajúcej sa povinnosti odporkyne ospravedlniť sa navrhovateľovi a zaslať navrhovateľovi ospravedlnenie ako doporučenú zásielku.

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. februára 2016 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti Ringier Axel Springer Slovakia, a. s., Prievozská 14, Bratislava (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej Advokátskou kanceláriou BÁNOS s. r. o., Mierové námestie 2, Galanta, v mene ktorej koná advokát Mgr. Róbert Bános, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 26 ods. 1 a 2 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 10 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 4 Co 567/2014 z 8. apríla 2015 v časti týkajúcej sa povinnosti odporkyne ospravedlniť sa navrhovateľovi a zaslať navrhovateľovi ospravedlnenie ako doporučenú zásielku (ďalej aj „napadnutý rozsudok“).

Zo sťažnosti a z príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľka je účastníčkou konania vedeného Okresným súdom Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 7 C 242/2012 v postavení odporkyne (v citáciách aj „odporca“, pozn.) vo veci ochrany osobnosti a náhrady nemajetkovej ujmy. Navrhovateľ svoj návrh proti žalovanej odôvodnil tak, že denník Nový Čas, ktorý vydáva odporkyňa, uverejnil v období od 15. júna 2011 až do 9. decembra 2011 tak v printovej, ako aj elektronickej forme niekoľko článkov (ďalej aj „inkriminované články“), v ktorých bolo predostretých *«širokej verejnosti niekoľko nepravdivých vyselektovaných a významovo „posunutých“ informácií zo súkromného stretnutia navrhovateľa a ďalších osôb, ktoré neprimerane prirovnal k tragickému počinu strelca [REDAKOVANÉ] v jednej z mestských častí Bratislavy v auguste 2010. Vyvodené závery o neadekvátnom počínaní všetkých aktérov stretnutia podporil pohoršujúcimi reakciami vysokých ústavných činiteľov... taktiež uviedol, že predmetom stretnutia uskutočneného dňa 16. 10. 2010 v [REDAKOVANÉ] bola spolková činnosť viažuca sa k členstvu navrhovateľa v občianskom združení s názvom Justičný Oskar. Počas celého trvania stretnutia členov spolku, na ktorom bol prítomný*

navrhovateľ, nedošlo k žiadnej udalosti, či javu, s ktorým je dovolené spojiť expresívne a urážlivé slovné spojenia (zvrátený žúr, zvrátená párty, kontroverzná oslava, zvrhľý žúr, zvrátená zábavka, škandalózný žúr, kontroverzná akcia, žúrka) ako to urobil denník Nový Čas.» (citované z rozsudku okresného súdu sp. zn. 7 C 242/2012 zo 16. júna 2014, pozn.).

Okresný súd rozsudkom sp. zn. 7 C 242/2012 zo 16. júna 2014 (ďalej aj „rozsudok okresného súdu zo 16. júna 2014“) rozhodol, že *«Odporca je povinný v lehote 10 dní od nadobudnutia právoplatnosti rozsudku ospravedlniť sa navrhovateľovi v denníku Nový Čas a ospravedlnenie uverejniť s výrazným titulkom na prvej strane denníka v znení „ospravedlnenie denníka Nový Čas sudcovi Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, [REDAKOVANÉ]“, pričom použitá veľkosť písma musí zodpovedať veľkosti písma titulky denníka Nový Čas zo dňa 15. júna 2011 („Zvrátený žúr sudcov“) s pokračovaním ospravedlnenia na celej druhej strane denníka Nový Čas, bez redakčného komentára alebo akéhokoľvek zásahu, opätovným uvedením názvu ospravedlnenia v znení „Ospravedlnenie denníka Nový Čas sudcovi Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ]“, pričom použitie veľkosti písma názvu ospravedlnenia musí zodpovedať veľkosti písma použitého vo vydaní denníka Nový Čas zo dňa 15. júna 2011, str. 2 s názvom „Zvrátená zábava na masakri z Devínskej!“, a s textom ospravedlnenia umiestneným na celej druhej strane v znení:*

„Spoločnosť Ringier Axel Springer Slovakia, a. s., Bratislava... uverejnil v denníku Nový Čas v dňoch 15. júna 2011, 16. júna 2011, 17. júna 2011, 18. júna 2011 a 19. júla 2011 sériu článkov s názvami: Zvrátený žúr sudcov!, Zvrátená zábava na masakri z Devínskej!... V označenej sérii článkov denník Nový Čas uviedol... sudcu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ako priameho účastníka „zvrátenej párty alebo zvráteného žúru sudcov, prokurátora a advokáta, ktorá sa hrala a zabávala na účet vraha [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], strelca masakry z Devínskej Novej Vsi“. Uvedené tvrdenie o účasti..., sudcu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na „zvrátenej párty“ alebo na „zvrhľom žúre či zvrátenom žúre“, s ktorými boli spojené porovnania na „hru na masového vraha [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] z masakry v Devínskej Novej Vsi“ nie sú pravdivé. Za ich uverejnenie, ktoré malo za následok značný zásah do občianskej a profesnej cti a dôstojnosti... sudcu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sa ospravedľujeme. Išlo o hrubo zavádzajúce a nepravdivé

skutkové tvrdenia a z nich vyodené hodnotiace závery a prirovnania. “ Odporca je povinný v lehote 10 dní nadobudnutia právoplatnosti rozsudku zaslať navrhovateľovi ako doporučenú zásielku písomné ospravedlnenie rovnakého znenia. Súd návrh v časti určenia, že navrhovateľ je oprávnený na náklady odporcu uverejniť text ospravedlnenia v printových médiách – denník SME, Plus 1 deň, Hospodárske noviny, ako aj v elektronických médiách – TV Markíza, TV JOJ a STV 1, ČT 1 a ČT 24, ako aj v agentúrach SITA a TASR, zamietá. O nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch a o trovách konania súd rozhodne v konečnom rozsudku.».

Proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 7 C 242/2012 zo 16. júna 2014 sťažovateľka podala odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom tak, že čiastočný rozsudok okresného súdu v napadnutej (vyhovujúcej) časti týkajúcej sa povinnosti sťažovateľky ospravedlniť sa navrhovateľovi, ako aj jej povinnosti zaslať navrhovateľovi ospravedlnenie ako doporučenú zásielku potvrdil. Zároveň bol napadnutým rozsudkom krajského súdu čiastočný rozsudok okresného súdu sp. zn. 7 C 242/2012 zo 16. júna 2014 v zamietajúcej časti týkajúcej sa určenia oprávnenia navrhovateľa na náklady sťažovateľky uverejniť text ospravedlnenia v printových a elektronických médiách a v agentúrach SITA a TASR zrušený a vec bola v tomto rozsahu vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie.

Sťažovateľka podala proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 4 Co 567/2014 z 8. apríla 2015 dovolanie, ktoré Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením sp. zn. 3 Cdo 1030/2015 z 11. januára 2016 odmietol ako neprípustné podľa § 243b ods. 5 v spojení s § 218 ods. 1 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku.

Sťažovateľka v sťažnosti predovšetkým zdôrazňuje, že pred samotným zverejnením informácií týkajúcich sa navrhovateľa bola splnená podmienka preverovania pravdivosti informácií. K porušeniu základných práv zaručených čl. 26 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 10 dohovoru sťažovateľka namieta, že v konaní pred všeobecnými súdmi bolo preukázané, že „*skutkové tvrdenia a hodnotiace úsudky o predmetom stretnutí boli vyjadrené na základe správania účastníkov tohto stretnutia*“, a to takto:

«I. samotný výber miesta stretnutia – stretnutie sa odohralo v reštauračnom zariadení, ktorý nesie názov [REDAKOVANÉ] a ktorého vnútorné priestory obsahujú napodobeniny zbraní, fotografie a iné veci z „mafianskeho“ prostredia...

II. „pobehovanie“ účastníka stretnutia s maketou zbrane a modrými slúchadlami na ušiach na miestach prístupných verejnosti, ktorým vítal žalobcu a ostatných účastníkov stretnutia...

III. „pobehovanie“ účastníka stretnutia s maketou zbrane a modrými slúchadlami na ušiach vo vnútorných priestoroch predmetného reštauračného zariadenia...

IV. tanec účastníka stretnutia so soškou spravodlivosti, počas ktorého prítomní tleskali...

V. vulgárny a neúctivý ústny prejav prokurátora [REDAKOVANÉ] k ostatným účastníkom stretnutia...

VI. stanovy občianskeho združenia Justičný Oskar zachytené vedľa makety samopalu s modrými slúchadlami.»

Podľa názoru sťažovateľky bol verejný záujem na zverejnení inkriminovaných článkov naplnený tým, že „informoval verejnosť o nevhodnom správaní členov občianskeho združenia Justičný Oskar a predstaviteľov súdnej moci“, pričom sťažovateľka vychádzala z pravdivého a autentického skutkového základu, v dôsledku ktorého vyjadrila pravdivé skutkové tvrdenia a primerané hodnotiace úsudky o predmetnom stretnutí, ktorých pravdivosť sa nedá objektívne preukázať („zvrátená párty“, „zvrátený žúr“, „zvrhľý žúr“).

Sťažovateľka zastáva názor, že „rozhodnutím krajského súdu bol[a] ukrátený[á] na svojich ústavných právach a slobodách. Zároveň považuje rozhodnutie krajského súdu za veľmi významné, týkajúce sa obmedzenia slobody tlače a prejavu, ak krajský súd sankcionuje médium za to, že sprostredkuje verejnosti informácie o nevhodnom správaní predstaviteľov súdnej moci na predmetnom stretnutí resp. zakladajúcej schôdzi Občianskeho združenia Justičný Oskar. Krajský súd aplikoval zákonné normy a posúdil skutkový a právny stav veci v rozpore s ústavou, čím porušil ústavné práva sťažovateľa. Európsky súd pre ľudské práva konštantne pripomína, že tlač je strážnym psom demokracie a hrá významnú úlohu v právnom štáte, pretože dovoľuje slobodnú hru politickej diskusie.“.

Krajský súd svojím napadnutým rozsudkom rozhodol v neprospech sťažovateľky aj napriek tomu, že má podľa

„- stabilizovanej judikatúry ESLP, z ktorej ústavný súd pri rozhodovaní porovnateľných vecí vychádza, privilegované postavenie (zvýšenú ochranu),

- navrhovateľ bol a je predstaviteľom súdnej moci - verejným činiteľom, ktorý musí v zmysle stabilizovanej judikatúry ESLP strpieť vyššiu mieru kritiky v porovnaní s inými fyzickými osobami,

- skutkový základ z ktorého sťažovateľ vyjadril hodnotiace úsudky bol pravdivý a autentický, zachytený na fotografiách a videozáznamoch,

- sťažovateľ postupoval v dobrej viere a navrhovateľa a aj ďalších účastníkov stretnutia požiadal o vyjadrenia sa k predmetnému stretnutiu resp. zakladajúcej schôdzi Občianskeho združenia Justičný Oskar,

- namietané články sa dotýkali vecí verejného záujmu, o ktorých sú novinári nielen oprávnení, ale aj povinní verejnosť informovať,

- namietané články boli formulované prevažne formou hodnotiacich úsudkov o nevhodnom správaní účastníkov stretnutia resp. členov zakladajúcej schôdze Občianskeho združenia Justičný Oskar.“

Podľa názoru sťažovateľky sa krajský súd v napadnutom rozsudku *„ústavne neakceptovateľným spôsobom vysporiadal s konfliktom medzi slobodou prejavu a právom na ochranu osobnosti... neodôvodnene daná prednosť právu na ochranu osobnosti pred právom na slobodu prejavu“* porušuje základné práva sťažovateľky podľa čl. 26 ods. 1 a 2 ústavy a právo podľa čl. 10 ods. 1 dohovoru.

Namietané porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu sťažovateľka odôvodňuje tým, že krajský súd konal v rozpore s § 205a ods. 1 písm. b) a d) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), keďže sťažovateľkou navrhované dôkazy, ktoré mali podľa jej názoru pre rozhodnutie vo veci význam, krajský súd nevykonal z dôvodu, že *„by nepreukázali legitimitu a oprávnenosť zásahu odporcu do osobnostných práv navrhovateľa“*. V tejto

súvislosti ďalej namieta, že krajský súd sa neriadil požiadavkami vyplývajúcimi z § 157 ods. 2 OSP a v napadnutom rozsudku neuviedol, „akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil“.

Krajský súd konal v rozpore s § 118a ods. 2 OSP, keď vyhlásil, že „navrhované dôkazy, zaslané súdu po vyhlásení uznesenia o skončení dokazovania, sú vzhľadom na neopodstatnenosť vo vzťahu k rozhodnutiu vo veci nadbytočné. ... na túto situáciu je... neaplikovateľné ust. 118a ods. 2 OSP.“. Podľa názoru sťažovateľky je s prihliadnutím na § 170 ods. 2 OSP uznesenie o skončení dokazovania uznesením o vedení konania, a preto ním súd nie je viazaný. To zároveň znamená, že ak všeobecný súd po vyhlásení uznesenia o skončení dokazovania dospeje k záveru, že rozhodnutie vo veci si vyžaduje doplnenie alebo zopakovanie dokazovania, môže tak urobiť.

Podľa sťažovateľky krajský súd napadnutým rozsudkom porušil jej práva podľa ústavy a dohovoru aj tým, že svoje skutkové zistenia a právne závery riadne neodôvodnil, pričom sa len obmedzil na konštatovanie výsledkov jeho hodnotenia bez logického vysvetlenia zistených skutočností s použitím súvisiacich právnych ustanovení. Konkrétne sa krajský súd nedostatočným spôsobom vysporiadal s právnou argumentáciou

«- týkajúcou sa naplnenia verejného záujmu (nevyjadril sa k rovnováhe medzi verejným záujmom a individuálnym záujmom navrhovateľa na zachovaní súkromia,

- ... o skutočnosti, že [REDAKOVANÉ] „napodobňuje“ [REDAKOVANÉ] a bol s týmto jeho konaním uzrovaný,

- ... ohľadom oficiality predmetného stretnutia, t. j. zakladajúcej schôdze občianskeho združenia Justičný Oskar... v napádanom rozsudku sa nevyjadril k dôvodom, prečo predmetné stretnutie nepovažuje za zakladajúcu schôdzu, naproti tomu uvádza predmetné stretnutie ako „súkromné“...

- ... ohľadom „ankety“, ktorou sťažovateľ namietal presný opak toho, čo konštatoval Okresný súd Bratislava II. v odôvodení svojho rozsudku t. j. že výsledkom ankety bolo to, že u väčšiny respondentov táto fotografia evokovala strelca z Devínskej Novej Vsi, a napriek tomu na 16 strane napádaného rozsudku uviedol že „Odvolací súd má za to, že modré slúchadlá boli symbolom masakry v Devínskej Novej Vsi nie pre akúkoľvek verejnosť, ale

len pre príbuzných obetí tohto činu, pre jeho vyšetrovateľov a napr. pre podnikateľov zaoberajúcich sa prípadne zberateľstvom, či predajom takýchto predmetov, a podobne.“

... ohľadom primeranosti hodnotiacich úsudkov sťažovateľa a skutkového podkladu, uvedenou na stranách 10 až 14, a 20 až 22 odvolania - nezdôvodnil, prečo nepovažuje argumentáciu sťažovateľa za relevantnú, naproti tomu na strane 16 napádaného rozsudku len konštatuje, že hodnotiace úsudky vychádzajú z nepravdivého skutkového podkladu a teda predmetná kritika nie je primeraná, t.j. ide o kritiku nelegitímnu.».

Okrem uvedeného sťažovateľka namieta, že krajský súd „jasne a zrozumiteľne nezdôvodnil prečo nevykonal navrhované dôkazy uvedené na strane 8 až 10 odvolania, naproti tomu na strane 18 konštatoval, že navrhnuté dôkazy nevykonal... vzhľadom na to, že by nepreukázali legitimitu a oprávnenosť zásahu sťažovateľa do osobnostných práv žalobcu,

- nevysporiadal sa s právnou argumentáciou sťažovateľa uvedenou na stranách 14 a 15 odvolania - nevyjadril sa k argumentácii sťažovateľa k výkladu ustanovenia § 34 ods. 7 zákona č. 385/2000 Z. z. t. j. že zverejnenie tváre žalobcu nebolo neoprávnené,

- nevysporiadal sa s argumentáciou sťažovateľa uvedenou na strane 14 odvolania - nevyjadril sa k argumentácii sťažovateľa ohľadom tanca účastníka stretnutia so soškou spravodlivosti, počas ktorého prítomní tleskali a bavili sa na ňom, nakoľko podľa názoru prvostupňového súdu toto konanie nemožno považovať za nemorálne či inak opovrhnutiahodné.“.

K záveru krajského súdu, podľa ktorého tvrdenie, že v predmetnej veci hodnotiaci úsudok, že išlo o „zvrhlý žúr“, vychádza z nepravdivého skutkového podkladu, a preto je (bola) predmetná kritika neprimeraná, sťažovateľka uvádza tieto argumenty:

„... skutkový podklad bol pravdivý, o čom svedčí aj znalecký posudok zo dňa 25. 05. 2013, ktorý bol vyhotovený Kriministickým ústavom Praha, Polícia Českej republiky... Tento náš názor podporujú aj svedecké výpovede v občianskom konaní o ochranu osobnosti [REDAKOVANÉ]... Dňa 10. 11. 2014 vypovedal za Kriministický ústav Praha ČR [REDAKOVANÉ] a taktiež [REDAKOVANÉ] znalec

z odboru kriminalistika, odvetvie grafická diagnostika, ktorému súd predložil k nahliadnutiu dodatok k Odbornej analýze.“

Sťažovateľka tiež argumentuje, že jej tvrdenie, že navrhovateľ sa zúčastnil predmetného stretnutia, je pravdivé a nespochybniteľné, „*nakoľko to vyplýva z výpovede samotného navrhovateľa, svedkov a taktiež fotografií a videodokumentácie, ktorá je založená v súdnom spise“*.

Sťažovateľka vyjadruje nesúhlas aj s ďalším záverom obsiahnutým vo výroku rozsudku okresného súdu zo 16. júna 2014 a potvrdeným v napadnutom rozsudku krajského súdu, podľa ktorého vo vzťahu k [REDAKOVANÉ], „... Išlo o hrubo zavádzajúce a nepravdivé skutkové tvrdenia a z nich vyvodené hodnotiace závery a prirovnania.“ Sťažovateľka v tejto súvislosti argumentuje, že «*... Z uvedeného však nie sú zrejmé predmetné „hrubo zavádzajúce a nepravdivé skutkové tvrdenia“, pokiaľ však má ísť o „tvrdenie o účasti [REDAKOVANÉ], sudcu Najvyššieho súdu na „zvrátenej party“ alebo na „zvrhľom žúre či zvrátenom žúre“, s ktorými boli spojené porovnania na „hru na masového vraha [REDAKOVANÉ] z masakry v Devínskej Novej Vsi“ tak uvádzame, že „zvrátená party“, „zvrátený žúr“, „zvrhlý žúr“, „hra na masového vraha“ nie sú skutkové tvrdenia, ale hodnotiace úsudky. Vo výrokoch napadaného rozsudku teda nie sú uvedené a špecifikované konkrétne skutkové tvrdenia, ktoré majú byť hrubo zavádzajúce a nepravdivé, a ktorými mal sťažovateľ zasiahnuť do osobnostných práv navrhovateľa. Z vyššie uvedených dôvodov považujeme vyššie uvedený výrok Okresného súdu Bratislava II, ktorý potvrdil Krajský súd v Bratislave za protiústavný, nezákonný a nelogický.*

Považujeme za nesprávne posúdenie veci Krajským súdom v Bratislave, ktorý sa stotožnil s právnym záverom uvedeným v rozsudku Okresného súdu Bratislava II na strane 25, a to že nemožno teda povedať, že ide o pravdivé tvrdenie, pokiaľ sa tvrdí že [REDAKOVANÉ] napodobňoval strelca [REDAKOVANÉ], nakoľko iba on sám môže vedieť, čo týmto konaním mienil, pričom on sám to nepotvrdil.

K uvedenému je však potrebné uviesť, že sťažovateľom vyjadrené „napodobňovanie strelca [REDAKOVANÉ]“ je jeho hodnotiacim úsudkom a nie skutkovým tvrdením, a preto samotný

ani jeden z účastníkov stretnutia nemôže potvrdiť, resp. vyvrátiť pravdivosť tohto hodnotiaceho úsudku sťažovateľa. Je potrebné rozlišovať, či je informácia skutkovým tvrdením, alebo či je hodnotiacim úsudkom. Je podstatné, či obsahom prejavu sú empiricky overiteľné fakty, teda konštatovanie určitej objektívnej skutočnosti, alebo či má prejav charakter hodnotiaceho (hodnotového) úsudku, t. j. subjektívneho názoru či postoja.».

K hodnotiacim úsudkom obsiahnutým v inkriminovaných článkoch uverejnených v denníku Nový Čas sťažovateľka ďalej uvádza, že «pokiaľ ide o ich skutkový základ, bolo v konaní preukázané, že vychádzajú z pravdivých skutočností. Máme za to, že u každej nezúčastnenej osoby, ktorej sú hoci len zbežne známe udalosti týkajúce sa streľby v Devínskej Novej Vsi oprávnené vyvoláva dojem „hry na [REDACTED]“. Skutkový základ, ktorý sťažovateľ obdržal, bol dostatočný pre hodnotiace úsudky, ktorého výsledkom je odsúdenie a ostrá kritika správania účastníkov stretnutia občianskeho združenia Justičný Oskar. Sťažovateľ má za to, že kritiku žalobcu (i ďalších účastníkov predmetného stretnutia) obsiahnutú v sporných článkoch nemožno považovať za neprimeranú kritiku, ktorá by predstavovala neoprávnený zásah do osobnostných práv žalobcu. Aj keby boli hodnotiace úsudky hodnotené ako mimoriadne expresívne, z hľadiska miery expresivity však ani tieto výrazy za daných okolností nemožno považovať za výrazy presahujúce úroveň zodpovedajúcu účelu ich použitia. Šokovať čitateľov nepredstavuje tzv. exces, teda vybočenie z medzí nutných k dosiahnutiu sledovaného legitímneho účelu (cieľa), ktorým je v danom prípade poukázanie na správanie žalobcu, sudcov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, Krajského súdu v Žiline a prokurátora Generálnej prokuratúry, ktoré podľa názoru autorov uverejnených článkov nezodpovedá požiadavkám, ktoré sú na nich kladené vzhľadom na ich postavenie verejných činiteľov a (osobitne) členov najvyšších (v širšom zmysle) justičných inštitúcií v štáte.».

Podľa názoru sťažovateľky išlo vo veci o kritiku vecnú, keďže „na základe konkrétnych skutočností umožňovala vytvoriť si vlastný názor na jej závery a s prihliadnutím na to, že na strane žalobcu išlo o sudcu Najvyššieho súdu SR, bola aj primeraná formou a obsahom, ktoré nevybočovali z medzí nutných na dosiahnutie sledovaného cieľa. Podstatou kritiky totiž bolo poukázať na správanie sa účastníkov

stretnutia zakladajúcich členov združenia Justičný Oskar, medzi ktorými boli aj niekoľkí sudcovia NS SR (vrátane žalobcu), námestník generálneho prokurátora, ktoré správanie sťažovateľ hodnotil ako konanie, ktoré sa vymyká zásadám morálky a je v rozpore so zaužívaným pojmom správania sa v súlade s dobrými mravmi.“

Nesprávne sú podľa sťažovateľky závery krajského súdu, že predmetné stretnutie bolo súkromné, keďže išlo o zakladajúcu schôdzu občianskeho združenia Justičný Oskar, ako aj o tom, že predstavitelia súdnej moci majú nárok na recesiú v rámci medzí slušnosti. V tejto súvislosti sťažovateľka poukazuje na § 30 ods. 1 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, podľa ktorého sa sudca musí zdržať všetkého, čo by mohlo narušiť vážnosť a dôstojnosť funkcie sudcu.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Základné práva spoločnosti Ringier Axel Springer Slovakia, a.s. na slobodu prejavu a na slobodné rozširovanie informácií podľa čl. 26 od ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a jej právo na slobodu prejavu a slobodu rozširovania informácií podľa čl. 10 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení so základným právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu Bratislava zo dňa 08. 04. 2015 č. k. 4 Co/567/2014-704 porušené boli.

2. Rozsudok Krajského súdu Bratislava zo dňa 08. 04. 2015 č. k. 4 Co 567/2014-704 sa zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

3. Krajský súd v Bratislave je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania do 15 dní od doručenia tohto nálezu na účet jeho právneho zástupcu.“

Vychádzajúc z odôvodnenia sťažnosti, ústavný súd ustálil, že sťažnosť smeruje proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 4 Co 567/2014 z 8. apríla 2015 v časti týkajúcej sa

povinnosti sťažovateľky ospravedlniť sa navrhovateľovi a zaslať mu ospravedlnenie formou doporučenej zásielky.

V súlade s § 52 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd vydal dočasné opatrenie, ktorým *„Do právoplatného rozhodnutia o sťažnosti odkladá vykonateľnosť rozsudku Krajského súdu Bratislava zo dňa 08. 04. 2015 č. k. 4 Co/567/2014-704.“*.

Sťažovateľka odôvodňuje prijatie dočasného opatrenia v súlade s § 52 ods. 2 zákona o ústavnom súde rizikom vzniku nenapraviteľnej ujmy, ku ktorej by mohlo dôjsť tým, že sťažovateľka „... by sa žalobcovi v denníku Nový Čas ospravedlnila s výrazným titulkom na prvej strane denníka, s textom ospravedlnenia na celej druhej strane denníka Nový Čas a taktiež by zaslala žalobcovi ako doporučenú zásielku písomné ospravedlnenie, v čom vidíme nenapraviteľné porušenie slobody prejavu sťažovateľa podľa článku 26 Ústavy Slovenskej republiky a článku 10 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd“.

Sťažovateľka zdôrazňuje, že aj v prípade zmeny napadnutého rozsudku krajského súdu a vrátení veci na ďalšie konanie by bez prijatia dočasného opatrenia došlo k nenapraviteľnej ujme, keďže výkonom napadnutého rozsudku by jej hrozila závažná ujma. V prípade núteného výkonu napadnutého rozsudku krajského súdu v exekučnom konaní by sa totiž vytvoril stav, ktorý by nebolo možné navrátiť do pôvodného stavu.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 a 3 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak sa návrh neodložil alebo neodmietol, prijme sa na ďalšie konanie v rozsahu, ktorý sa vymedzí vo výroku uznesenia o prijatí návrhu.

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľka proti napadnutému rozsudku krajského súdu podala dovolanie, ktoré bolo uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 1030/2015 z 11. januára 2016 odmietnuté ako neprípustné v súlade s § 243b ods. 5 v spojení s § 218 ods. 1 písm. c) OSP.

Vzhľadom na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej v prípadoch, ak sťažovateľ uplatní mimoriadny opravný prostriedok (dovolanie) spôsobilý zabezpečiť ochranu jeho práv, avšak najvyšší súd ho následne odmietne ako neprípustný, je lehota na podanie sťažnosti ustanovená v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde v zásade zachovaná aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu všeobecného súdu (napr. IV. ÚS 195/2010, III. ÚS 227/2010, I. ÚS 276/2010), ústavný súd preskúmal sťažnosť, ktorou sa sťažovateľka domáha preskúmania rozhodnutia odvolacieho súdu z pohľadu splnenia všeobecných a osobitných náležitostí vyplývajúcich zo zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti pritom zistil, že sťažnosť spĺňa tak všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania pred ústavným súdom predpísané v § 20 zákona o ústavnom súde, ako aj osobitné náležitosti, ktoré sú pre konanie

o sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb ustanovené v § 50 citovaného zákona, pričom dospel k záveru, že otázku opodstatnenosti tvrdení v nej obsiahnutých treba posúdiť v konaní vo veci samej, a preto podľa § 25 ods. 3 zákona o ústavnom súde prijal sťažnosť na ďalšie konanie (bod 1 výroku tohto uznesenia).

Ústavný súd podľa § 52 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže na návrh sťažovateľa rozhodnúť o dočasnom opatrení a odložiť vykonateľnosť napadnutého právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ak to nie je v rozpore s dôležitým verejným záujmom a ak by výkon napadnutého rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu znamenal pre sťažovateľa väčšiu ujmu, než aká môže vzniknúť iným osobám pri odložení vykonateľnosti; najmä uloží orgánu, ktorý podľa sťažovateľa porušil základné práva alebo slobody sťažovateľa, aby sa dočasne zdržal vykonávania právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, a tretím osobám uloží, aby sa dočasne zdržali oprávnenia im priznaného právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom.

Právna úprava dočasného opatrenia začlenená systematicky do šiesteho oddielu druhej hlavy tretej časti zákona o ústavnom súde (konanie o sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb podľa čl. 127 ods. 1 ústavy a konanie o sťažnostiach orgánov územnej samosprávy podľa čl. 127a ústavy) primárne reflektuje právny stav, podľa ktorého ústavný súd pri svojom rozhodovaní nie je viazaný žiadnou lehotou, a preto je potrebné aj s ohľadom na možnosť dlhšieho trvania rozhodovania ústavného súdu o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby poskytnúť potrebnú predbežnú ochranu ohrozeným právam sťažovateľky.

Ústavný súd po preskúmaní obsahu napadnutého rozsudku krajského súdu a odôvodnenia sťažnosti dospel k záveru, že sťažovateľka ústavne relevantným spôsobom spochybňuje príslušnú časť napadnutého rozsudku krajského súdu, a tým osvedčuje existenciu predpokladov na vydanie dočasného opatrenia podľa § 52 ods. 2 zákona o ústavnom súde, keďže výkon povinnosti *„ospravedlniť sa navrhovateľovi, ako aj... zaslať navrhovateľovi ospravedlnenie ako doporučenú zásielku“* vyplývajúcej z potvrdzujúceho výroku napadnutého rozsudku krajského súdu by mohol za určitých okolností zmariť účel

konania pred ústavným súdom. Ústavný súd zastáva názor, že ujma, ktorá hrozí sťažovateľke výkonom napadnutého rozsudku, ktorý by mohol ústavný súd následne kvalifikovať ako ústavne neakceptovateľný, je väčšia než ujma, ktorá by prípadne mohla vzniknúť v dôsledku odloženia vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia.

Keďže návrh sťažovateľky na odloženie vykonateľnosti napadnutého rozsudku krajského súdu nie je v rozpore s dôležitým verejným záujmom, ústavný súd podľa § 52 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 2 výroku tohto uznesenia.

Uložené dočasné opatrenie podľa § 52 ods. 3 zákona o ústavnom súde zanikne najneskoršie *ex lege* nadobudnutím právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu vo veci samej, ak ústavný súd nerozhodne o jeho skoršom zrušení.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. marca 2016